

POUL HARDER.

POUL JESPER HARDER blev født 24. Juni 1878 i Vejle, hvor hans Fader var Købmand. Han blev Student 1896 og cand. polyt. 1903. 1899 indtraadte han som Volontær i Danmarks Geologiske Undersøgelses Tjeneste, hvor han Aaret efter ansattes som Assistent og bl. a. deltog i det geologiske Kortlægningsarbejde paa Kortbladene »Svendborg« og »Faaborg«, ligesom han ogsaa har haft Andel i Udredningen af Eemlagenes (Cyprinalerets) Lejringsforhold i Ristinge Klint og i Klinterne paa de sydfynske Øer, samt i Kortlægningen af den glaciale, isdæmmede Sø ved Stenstrup paa Fyn. 1904 fik han Universitetets Guldmedaille for en Afhandling om Vandløb i Midtjylland. Da N. V. USSING døde i 1911 og O. B. BØGGILD, som hidtil havde været Docent i Geologi ved Polyt. Lærestanstalt, blev Professor ved Universitetet, blev HARDER hans Efterfølger ved Lærestanstalten, idet han samtidig traadte uden for Nummer ved D. G. U., hvorfra han tog sin endelige Afsked 1916. Fra 1919 og til sin Død var han desuden Lærer ved Statens Lærerhøjskole.

HARDERS videnskabelige Produktion er kvantitativt set ikke ret stor, men ikke desmindre af Betydning for Danmarks Geologi. Allerede hans første Arbejde: En ny sønderjysk lokalitet for marint diluvium (Medd. Dansk Geol. Foren. Bd. 1, Nr. 6. 1900) skulde faa Betydning for de senere Undersøgelser over Eemfaunaen og Eemlagenes Stratigrafi. I 1907 udgav han sammen med KARL A. GRÖNWALL en Afhandling om Paleocænet ved Rugaard (D. G. U. II. Række, Nr. 18) og næste Aar udkom det Arbejde, som maa betragtes som hans Hovedværk og som han benyttede som Doktordisputats: En østjysk Israndslinje og dens Indflydelse paa Vandløbene (D. G. U. II. Række, Nr. 19).

Sammen med AD. S. JENSEN udgav HARDER i 1910: Postglacial changes of climate in arctic regions as revealed by investigations on marine deposits (trykt i: Die Veränd. d. Klimas seit dem Max. d. letzten Eiszeit. Stockholm), hvilket var et Resultat af deres Undersøgelser i Vestgrønland 1906.

I 1913 kom hans Arbejde: De oligocæne Lag i Jærnbane gennemskæringen ved Aarhus Station (D. G. U. II. Række, Nr. 22) og i 1922 udgav han sit sidste større Værk: Om Grænsen mellem Saltholmskalk og Lellinge Grønsand (D. G. U. II. Række, Nr. 38).

HARDER blev Medlem af D. G. F. 1898 og deltog navnlig i sine yngre

Aar ivrigt i Foreningens Møder og Ekspeditioner; han var Formand 1909—10. En bitter Strid med et af Foreningens yngre Medlemmer angaaende Prioritetsret m. m. til de Lag i »Sundkrogen« (Kbhvns. Frihavn), som HARDER havde behandlet i sit sidste Arbejde, men som vedkommende unge Geolog havde begyndt Undersøgelsen af, før HARDER kom til, medførte at HARDER i 1923 udtraadte af Foreningen.

HARDER døde pludselig 29. Marts 1931, tilsyneladende uden forudgaaende Sygdom; han havde dog ved enkelte Lejligheder i de seneste Aar klaget over et Hjereteonde, og dette havde sandsynligvis sin Andel i den Træthed og Mangel paa Energi, der bl. a. gav sig Udslag i, at han ikke fik publiceret mere, uagtet han laa inde med et stort Materiale fra sine Rejser paa Grønland og Island.

A. C. JOHANSEN.

ANDERS CORNELIUS JAKOB JOHANSEN blev født 3. Juli 1867 i Karrebækstorp, hvor Faderen var Gaardejer. Han blev Student 1892, tog Magisterkonferens i Zoologi 1898, blev 1902 Assistent ved Biologisk Station og Aaret efter ved den danske Afdeling af Kommissionen for de internationale Havundersøgelser. 1909 blev han Medlem af Kommissionen og Leder af dens Fiskeriundersøgelser i de danske Farvande. Da Dr. C. G. JOH. PETERSEN i 1926 trak sig tilbage, blev JOHANSEN hans Efterfølger som Direktør for Biologisk Station.

A. C. JOHANSENS Livsværk blev saaledes Arbejdet med forskellige Felter af den videnskabelige Havforskning, og en meget stor Del af hans Publikationer drejer sig om ichthyologiske Undersøgelser. Men han begyndte som Malakolog, og det var ogsaa hans Studier over Bløddyrernes Biologi, der skaffede ham Tilknytning til Geologien. I 1904 erhvervede han Doktorgraden for Afhandlingen: Om den fossile kvartære Molluskfauna i Danmark og dens Relationer til Forandringer i Klimaet. Land- og Ferskvandsmolluskfaunaen. Heri hævdede han, at Nordgrænsen for Størstedelen af vore Land- og Ferskvandsmollusker i store Træk falder sammen med Isothermerne for den varmeste Del af Aaret, medens den for de fleste Arter er ganske uafhængig af Vintertemperaturen og Temperatursvingningernes Størrelse. Ud fra disse Resultater søgte han saa ved Hjælp af de i vore kvartære Ferskvandsaflejringer fundne Bløddyrskaller at bestemme de Temperaturforhold, under hvilke disse Aflejringer er dannede, og kom bl. a. til det Resultat, at Temperaturen under Allerød-oscillationen havde været betydelig højere end hidtil antaget. Han forsøgte ogsaa ved Hjælp af den første Optræden af visse Sneglearter at opstille en mere præcis og mere anvendelig Inddeling af vore postglaciale Aflejringer end den, som kunde naas ved den dengang anvendte Methode, der var baseret paa de STEENSTRUPSCHE Vegetationsperioder. I »Medd. Dansk Geol. Foren.« Bd. 2, Nr. 12, 1906 publicerede han Afhandlingen: Om Temperaturen i Danmark og det sydlige Sverige i den